

หลักสูตร การทำหมฝอย
จำนวน ๖ ชั่วโมง
ด้านอาชีพ พาณิชยกรรมและการบริการ
สำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดมหาสารคาม

*****

ความเป็นมา

การจัดการศึกษาอาชีพในปัจจุบัน มีความสำคัญมาก เพราะจะเป็นการพัฒนาประชากร ของประเทศ ให้มีความรู้ ความสามารถและทักษะในการประกอบอาชีพ เป็นการแก้ปัญหาการว่างงานและ ส่งเสริมความเข้มแข็ง ให้แก่เศรษฐกิจชุมชน ตลอดจนกำหนดภารกิจที่จะยกระดับการจัดการศึกษาเพื่อเพิ่ม ศักยภาพและขีดความสามารถ ให้ประชาชนได้มีอาชีพที่สามารถสร้างรายได้ที่มั่นคง โดยเน้นการบูรณาการให้สอดคล้องกับศักยภาพด้านต่างๆ มุ่งพัฒนาคนไทยให้ได้รับการศึกษาเพื่อพัฒนาอาชีพและการมีงานทำ อย่างมีคุณภาพทั่วถึงและเท่าเทียมกัน ประชาชนมีรายได้มั่นคง มั่งคั่ง และมั่นคงอย่างยั่งยืน มีความสามารถเชิงการแข่งขันทั้งในระดับภูมิภาคอาเซียน และระดับสากล ซึ่งจะเป็นการจัดการศึกษาตลอดชีวิต ในรูปแบบใหม่ที่สร้างความมั่นคงให้แก่ประชาชนและ ประเทศชาติ

สภาพสังคมปัจจุบันมนุษย์เราได้รับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงในด้านต่างๆ เช่นด้าน เศรษฐกิจ การเมือง สังคมและสิ่งแวดล้อมเป็นอย่างมาก ประชากรมนุษย์เพิ่มขึ้นเรื่อยๆ แต่ทรัพยากรธรรมชาติ ถูกใช้ไปอย่างรวดเร็วและไม่เพียงพอกับจำนวนประชากรที่เพิ่มขึ้นทุกมุมโลก มนุษย์จึงประสบปัญหาต่างๆตามมามากมาย โดยเฉพาะด้านการดำรงชีพและชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชน นอกจากจะมีการประกอบ อาชีพเพื่อเป็นการเลี้ยงตัวเองและครอบครัวแล้ว ยังมีสิ่งทีถือว่าเป็นภาระหนักคืออาหารเพื่อบริโภค ประจำวัน จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่มนุษย์เรา จะต้องสร้างขึ้นหรือหาทดแทนโดยวิธีการต่างๆ เพื่อการอยู่รอด

หลักสูตรการทำหมฝอย เป็นหลักสูตรที่ผู้เรียนสามารถเพิ่มมูลค่าของสินค้าได้ การจัดการหลักสูตรนี้ จึงเน้นการที่ผู้เรียนได้เรียนรู้จากการฝึกปฏิบัติจากวิทยากร เพื่อให้เห็นช่องทางการเข้าสู่อาชีพได้โดยใช้หลัก กระบวนการ “ปรัชญา เศรษฐกิจพอเพียง” มาจัดกระบวนการเรียนรู้ให้เกิดความเข้มแข็งและยั่งยืนในการประกอบ อาชีพ โดยมีจุดมุ่งหมายหลักเพื่อให้ท้องถิ่นและหน่วยงานในท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการพัฒนาอาชีพให้กับคนในชุมชน เป็นการสร้างรายได้ ลดรายจ่ายในครัวเรือน และการขยายโอกาสในการเข้าถึงแหล่งทุนต่างๆ สกร.อำเภอบรบือ จึงได้จัดทำระยะสั้น (กลุ่มสนใจ) วิชา การทำหมฝอย หลักสูตร ๖ ชั่วโมง ให้กับประชาชน ในชุมชน

หลักการของหลักสูตร

การจัดการศึกษาเพื่อการพัฒนาอาชีพเพื่อการมีงานทำ กำหนดหลักการไว้ดังนี้

๑. เป็นหลักสูตรที่เน้นการจัดการศึกษาอาชีพเพื่อการมีงานทำ ที่เน้นการบูรณาการเนื้อหาสาระ ภาคทฤษฎี ควบคู่ไปกับการฝึกปฏิบัติจริง ผู้เรียนสามารถนำความรู้และทักษะไปประกอบอาชีพได้จริงอย่างมีคุณภาพและมี คุณธรรมจริยธรรม

๒. เป็นหลักสูตรที่เน้นการดำเนินงานร่วมกับเครือข่าย สถานประกอบการ เพื่อประโยชน์ในการ ประกอบ อาชีพและการศึกษาดูงานและสามารถนำความรู้จากการอบรมไปสร้างอาชีพเสริม เพิ่มรายได้ให้กับตนเองและ ครอบครัวได้

จุดมุ่งหมายของหลักสูตร

๑. มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการทำหมฝอย
๒. ทักษะในการเลือกซื้อ เลือกใช้วัสดุดิบได้
๓. มีทักษะในการคำนวณต้นทุนกำไรในการประกอบอาชีพ
๔. มีความตระหนักเห็นคุณค่าความสำคัญของการนำทรัพยากรในท้องถิ่นมาใช้ให้เกิดประโยชน์
พอเพียง

กลุ่มเป้าหมาย

กลุ่มเป้าหมาย คือ ประชาชนกลุ่มเป้าหมายนอกระบบโรงเรียนทั่วไป

๑. ผู้ที่ไม่มีอาชีพ
๒. ผู้ที่มีอาชีพและต้องการพัฒนาอาชีพ

ระยะเวลา

ระยะเวลาเรียน จำนวน ๖ ชั่วโมง

- ภาคทฤษฎี ๒ ชั่วโมง
- ภาคปฏิบัติ ๔ ชั่วโมง

โครงสร้างหลักสูตร
หลักสูตรวิชา การทำหมูฝอย จำนวน ๖ ชั่วโมง

ที่	เรื่อง	จุดประสงค์การเรียนรู้	เนื้อหา	การจัดกระบวนการเรียนรู้	จำนวนชั่วโมง	
					ทฤษฎี	ปฏิบัติ
๑	ช่องทางการประกอบอาชีพการทำหมูฝอย	<p>๑. บอกความสำคัญ ของการประกอบอาชีพการทำหมูฝอย</p> <p>๒. ความเป็นไปได้ในการประกอบอาชีพการทำหมูฝอย</p> <ul style="list-style-type: none"> - ความต้องการของตลาด - การใช้แรงงาน - การจัดหาวัสดุ อุปกรณ์ - การเลือกทำเลที่ตั้ง - ทุน-การบรรจุหีบห่อ - การขนส่ง 	<p>๑. ความหมาย ความสำคัญของการแปรรูป</p> <p>๒. วัตถุประสงค์ในการแปรรูปการทำหมูฝอย</p> <p>๓. การใช้งบประมาณในการลงทุน</p> <p>๔. วัสดุอุปกรณ์ในการแปรรูปการทำหมูฝอย</p> <p>๕. การเลือกวัสดุในการแปรรูป</p> <p>๖. วิธีการแปรรูปการทำหมูฝอยโดยการนำมาฉีกและปรุงรสชาติให้มีรส หวานและกลมกล่อม เหมาะกับผู้บริโภค</p>	<p>๑.๑ ศึกษาข้อมูลจาก เอกสาร สื่ออิเล็กทรอนิกส์ สถานประกอบการ สื่อของจริง สื่อบุคคลในชุมชน เพื่อนำข้อมูลมาคิด วิเคราะห์และใช้ในการประกอบอาชีพที่มีความเป็นไปได้ในชุมชน</p> <p>๑.๒ วิเคราะห์อาชีพ การทำหมูฝอย จากข้อมูลต่าง ๆ</p> <p>๑.๓ ผู้เรียนมีช่องทาง การประกอบอาชีพ การทำหมูฝอยสู่ตลาดและช่องทางออนไลน์</p>	๒ ชั่วโมง	-
๒	ทักษะการประกอบอาชีพการทำหมูฝอย	<p>๒.๑ สามารถอธิบายการเตรียมการประกอบอาชีพการทำหมูฝอยได้</p> <p>๒.๒ สามารถบอกขั้นตอนวิธีการทำหมูฝอยได้</p>	<p>๒.๑ ขั้นตอนการประกอบอาชีพการทำหมูฝอย</p> <ol style="list-style-type: none"> ๑. สถานที่ / พื้นที่ ๒. การคัดเลือกวัตถุดิบในการทำหมูฝอย เพื่อการค้า ๓. การทำความสะอาดวัตถุดิบ ๔. ความรู้ที่เกี่ยวข้องในการประกอบอาชีพ ๕. การบรรจุผลิตภัณฑ์ ๖. ขั้นตอนการเก็บรักษาเพื่อการบริโภคหรือจำหน่าย 	<p>๒.๑ ให้ความรู้เกี่ยวกับการเตรียมการประกอบอาชีพ</p> <p>๒.๒ ศึกษาข้อมูลจากเอกสาร สื่ออิเล็กทรอนิกส์ ผู้รู้ ภูมิปัญญาชุมชน เกี่ยวกับเรื่อง การเตรียมวัสดุ อุปกรณ์การเตรียมวัตถุดิบ การเลือกสถานประกอบการและสถานที่จำหน่าย</p> <p>๒.๓ จัดทำแผนการฝึกทักษะการประกอบอาชีพ</p>	-	๒ ชม.

ที่	เรื่อง	จุดประสงค์การเรียนรู้	เนื้อหา	การจัดกระบวนการเรียนรู้	จำนวนชั่วโมง	
					ทฤษฎี	ปฏิบัติ
๒	ทักษะการประกอบอาชีพการทำหมูฝอย			๒.๔ ฝึกทักษะการทำหมูฝอย ๑. การคัดสรรวัตถุดิบ ๒. การทำความสะอาด ๓. ส่วนผสม ๔. สาธิต/ปฏิบัติ ๕. บรรจุหีบห่อพร้อมจำหน่าย ๖. การเก็บรักษาเพื่อการบริโภคหรือการจำหน่าย ๒.๕ จัดบันทึกผลการเรียนรู้ ๒.๖ วัดและประเมินผลตามหลักสูตรกำหนด		
๓	การบริหารจัดการในการประกอบอาชีพการทำหมูฝอย	๓.๑ สามารถบริหารการทำหมูฝอยได้ ๑. การควบคุมคุณภาพ ๒. การลดต้นทุนการผลิต ๓. คุณธรรม จริยธรรมในการประกอบอาชีพ ๓.๒ สามารถจัดการตลาดในการผลิตผลิตภัณฑ์ได้ ๑. ทำฐานข้อมูลลูกค้า ๒. การจำหน่ายหมูฝอยแก่ผู้บริโภค ๓.๓ สามารถศึกษาวิเคราะห์ปัจจัยความเสี่ยงและการจัดการความเสี่ยงได้	๓.๑ สํารวจและศึกษาแหล่งวัสดุอุปกรณ์ของแหล่งทรัพยากร ๓.๒ กำหนดและควบคุมคุณภาพอาหารที่ต้องการ ๓.๓ ลดต้นทุนการผลิตแต่คุณภาพคงเดิม ๓.๔ การศึกษาวิเคราะห์ปัจจัยความเสี่ยงและการจัดการความเสี่ยง ๓.๕ การศึกษาเนื้อหาข้อมูลการตลาดวิเคราะห์ความต้องการของตลาดในชุมชน ๓.๖ กำหนดทิศทาง เป้าหมายกลยุทธ์และแผนการจัดการตลาดได้ ๓.๗ การถอดบทเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ๒ ๓ ๔	๓.๑ การบริหารจัดการ จัดให้ผู้เรียน ๑. สํารวจและศึกษาแหล่งผลิตและการใช้ประโยชน์ของแหล่งทรัพยากรธรรมชาติและทุนต่าง ๆ ๒. การกำหนดและการควบคุมคุณภาพผลผลิตที่ต้องการ ๓. ศึกษาการลดต้นทุนการผลิตแต่คุณภาพคงเดิม ๔. ศึกษา วิเคราะห์ ปัจจัยความเสี่ยงที่คาดว่าจะเกิดขึ้นและมีแนวทางในการจัดการความเสี่ยง	-	๒ ชม.

ที่	เรื่อง	จุดประสงค์การเรียนรู้	เนื้อหา	การจัดกระบวนการเรียนรู้	จำนวนชั่วโมง	
					ทฤษฎี	ปฏิบัติ
๓	การบริหารจัดการในการประกอบอาชีพ การทำหมฝอย	๓.๔ สามารถศึกษาข้อมูลการตลาดวิเคราะห์ความต้องการของตลาดในชุมชนได้ ๓.๕ สามารถกำหนดทิศทางเป้าหมาย กลยุทธ์และแผนการจัดการตลาดได้ ๓.๖ ครูและผู้เรียนสามารถถอดบทเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ๒ ๓ ๔ ได้		๓.๒ การบริหารจัดการตลาด จัดให้ผู้เรียนศึกษา ๑. ข้อมูลการตลาด และวิเคราะห์ความต้องการของตลาด ๓.๓ กำหนดทิศทาง เป้าหมาย กลยุทธ์และแผนการจัดการตลาดได้ ๓.๔ ครูและผู้เรียนร่วมกันถอดบทเรียนตามหลักปรัชญาของ ๒ ๓ เศรษฐกิจพอเพียง ๒ ๓ ๔		

สื่อการเรียนรู้

- ๑, สื่อบุคคล / ภูมิปัญญาท้องถิ่น
๒. สื่อแหล่งเรียนรู้ชุมชน / สถานประกอบการ

การวัดและประเมินผล

- แบบประเมินความพึงพอใจ
- สรุปรายงานผลดำเนินงาน
- การติดตามนำความรู้ไปใช้

เกณฑ์การจบหลักสูตร

๑. มีเวลาเรียนและฝึกปฏิบัติตามหลักสูตรไม่น้อยกว่าร้อยละ ๘๐
๒. มีผลการประเมินชิ้นงานตลอดหลักสูตร ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๖๐

หมายเหตุ : สามารถปรับเปลี่ยนได้ตามความเหมาะสม